

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาล ตำบลสำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน เขตเทศบาล ตำบลสำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน เขตเทศบาลตำบลสำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี รายงานการวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับ การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนเขตเทศบาล และการศึกษาจากภาคสนาม ในลักษณะการสำรวจ โดยมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นกรรมการชุมชน เขตเทศบาล ตำบลสำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

จากนั้นนำข้อมูลมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS ในการวิเคราะห์ ข้อมูล และใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) และสถิติอ้างอิง (Chi-Square) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปของการบรรยาย ประกอบตารางในลักษณะการอธิบายเชิงปริมาณ

สรุปผล

1. ข้อมูลทั่วไปของกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน

จากการศึกษาวิจัยกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาล ตำบลสำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า

กลุ่มตัวอย่างเป็นกรรมการชุมชน ตำบลสำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 50 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนนอกเหนือจากการเป็นกรรมการชุมชน รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ

หอสมุดสถาบันราชภัฏธนบุรี

การพัฒนาชุมชน กลุ่มตัวอย่างทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเป็น อันดับ 1 คือ การอบรมกรรมการชุมชน อันดับ 2 การประชุมกรรมการชุมชน และอันดับ 3 การศึกษาดูงานชุมชนอื่น กรรมการชุมชนมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่กรรมการชุมชน ส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ต่ำ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการดำเนินงาน

การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การร่วมลงทุนและการปฏิบัติงาน การร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาการพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาชุมชนให้เป็นประชาคมท้องถิ่น

ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ชุมชนให้เป็นประชาคมท้องถิ่น พบว่า ประชาชนไม่มีใครร่วมมือ ไม่ใคร่มีเวลาที่จะทำงานให้ชุมชน และมีกลุ่มอิทธิพลและมีการเล่นพรรคเล่นพวก

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ชุมชนให้เป็นประชาคมท้องถิ่น พบว่า เป็นหน้าที่ของทุกคนต้องพัฒนาชุมชนของตน เป็นการช่วยเหลือประชาชนให้อยู่ดีกินดี และทุกคนมีการร่วมแสดงความคิดเห็น

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการดำเนินงานพัฒนาชุมชน

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชน พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการดำเนินงานพัฒนาชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วน เพศ อายุ การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม การได้รับข่าวสาร ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของกรรมการชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการดำเนินงานพัฒนาชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

ผลการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้เสนอการอภิปรายผลจากการผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนเขตเทศบาลลำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

จากผลการศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการร่วมลงทุนและปฏิบัติงาน เคยร่วมมากที่สุด ด้านการร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาการพัฒนาชุมชน ส่วนใหญ่เคยร่วมสูงที่สุด ด้านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ส่วนใหญ่เคยร่วมสูงด้านการร่วมวางแผนดำเนินกิจกรรม ส่วนใหญ่เคยร่วมสูง

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน เขตเทศบาลตำบลลำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

จากผลการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม การได้รับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของกรรมการชุมชน ผู้ศึกษาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. เพศของกรรมการชุมชน

จากผลการศึกษาคั้งนี้ พบว่า เพศของกรรมการชุมชน เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชน กล่าวคือ เพศของกรรมการชุมชนไม่เกี่ยวข้องต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาชุมชน โดยภาพรวมและรายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุจินต์ ดาววีรกุล (2527) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนใน โครงการพัฒนาชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัดของจังหวัดนครสวรรค์ ประจำปี พ.ศ.2527 ผลการศึกษาพบว่า อายุและเพศไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากผลการศึกษารายด้าน คือ การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ด้านการวางแผนดำเนินกิจกรรม ด้านการลงทุนและปฏิบัติงาน และด้านการติดตามประเมินผลงาน พบว่า เพศ เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชน ซึ่งในการดำเนินการพัฒนาชุมชน กรรมการชุมชนเป็นเพศชายหรือเพศหญิงล้วนแล้วแต่สามารถเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมการพัฒนาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. อายุของกรรมการชุมชน

จากผลการศึกษาคั้งนี้ พบว่า อายุของกรรมการชุมชน เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชน กล่าวคือ อายุของกรรมการชุมชนไม่เกี่ยวข้องต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาชุมชน โดยภาพรวมและรายด้าน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุจินต์ ดาววีรกุล (2527) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มี

ผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศ การประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัดของจังหวัดนครสวรรค์ ประจำปี พ.ศ.2527 ผลการศึกษาพบว่า อายุและเพศไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากผลการศึกษาทางด้าน คือ การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ด้านการวางแผนดำเนินกิจกรรม ด้านการลงทุนและปฏิบัติงาน และด้านการติดตามประเมินผลงานพบว่า อายุเป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชน ซึ่งในการดำเนินการพัฒนาชุมชน กรรมการชุมชนเป็นอายุน้อยหรืออายุมากแล้วแต่สามารถเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมการพัฒนาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การศึกษาของกรรมการชุมชน

จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า การศึกษาของกรรมการชุมชน เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชน กล่าวคือ การศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย Kaufman (อ้างจาก กรรณิกา ชมดี, 2524 : 14) พบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้ และความยาวนานในการอาศัยในท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งนี้เพราะระดับการศึกษาที่สูงขึ้นทำให้กรรมการสามารถค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่จะเกิดขึ้นในชุมชนรวมตลอดจนศึกษาถึงความต้องการของชุมชน สามารถคิดหาและสร้างรูปแบบวิธีการพัฒนา แก้ไขและลดปัญหาของชุมชน เพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงาน ร่วมตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์ จัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงาน และร่วมควบคุม ติดตาม และประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไว้ให้เกิดประโยชน์

4. การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม

จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชน กล่าวคือ การเป็นสมาชิกทางสังคมเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ แพทยา แก้วพวง (2533) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง ผลการศึกษาไม่พบว่า กรรมการหมู่บ้านที่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐมีมาตรฐานดำรงชีพสูง เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมมากจะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นมากกว่ากรรมการหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมน้อย ซึ่งแสดงถึงความพร้อมในการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชน เนื่องจากการแสวงหาการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม

5. การได้รับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า การได้รับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชน กล่าวคือ การได้รับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนที่กรรมการได้รับทราบเป็นระยะทำให้กรรมการชุมชนเล็งเห็นถึงประโยชน์ของการพัฒนาชุมชน

6. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของกรรมการพัฒนาชุมชน

จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของกรรมการพัฒนาชุมชนกับการพัฒนาชุมชน เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชน กล่าวคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของกรรมการเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุรัสวดี หุ่นยนต์ (2528 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชนของประชาชนยากจน ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านเขาดิน ตำบลวังน้ำลึก อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมพัฒนาชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการไม่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชนเฉพาะขั้นต้นปัญหา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อเสนอแนะและแนวทางในการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาในเขตเทศบาล ตำบลท่าโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ คือ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติการ

1.1 เทศบาลร่วมทำกิจกรรมกับประชาชนและส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญการมีส่วนร่วมและกิจกรรมชุมชนในการการพัฒนาชุมชนให้เป็นประชาคมท้องถิ่น

1.2 เทศบาลควรส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นความสำคัญการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

1.3 เทศบาลส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้นเพื่อขจัดกลุ่มอิทธิพลเล่นพรรคเล่นพวก

1.4 เทศบาลและกรรมการชุมชนควรส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนตระหนักถึงการพัฒนาชุมชนเป็นหน้าที่ของทุกคน

1.5 ทุกหน่วยงานทั้งราชการเอกชนร่วมกันพัฒนาชุมชนเพื่อเป็นการช่วยเหลือประชาชนให้อยู่ดีกินดี

1.6 เทศบาลส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น

1.7 รัฐควรส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น

1.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1.2.1 ควรทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตอื่น นอกเหนือจากเขตเทศบาล ตำบลตำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

1.2.2 ควรศึกษาลักษณะของผู้นำในการพัฒนาชุมชน เช่น ลักษณะผู้นำปฏิฐาน (positive leader) ผู้นำพลวัต (Dynamic Leader) และ ผู้นำนิเสธ (Negative Leader)

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนอกเหนือจากแบบสอบถาม ควรมีการสังเกต สัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น